

REDACȚIA
Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL
Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună .. 2 "

Nr. de Duminică pe
an 4 cor.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE
de un sic garnează: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.

Manuscrisurile nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

După împrăștierea Dietei.

De Ioan Russu Șirianu.

Un singur partid a fost în Dietă care n'a fost Luni măhuit: partidul celor trei neamuri, a Românilor, Sârbilor și Slovacilor. Și iarăși tot numai partidul nostru a fost singurul care nu s'a sculat ci a stat și astfel s'a rostit împotriva lui Rakovszky și a celorlalți cari i-au primit părerea să nu desfacă și să nu citească scrisoarea prin care M. Sa împrăștie Dieta.

Noi legii ni-am supus, căci în lege este cuprins dreptul M. Sale de a împrăștia Dieta chiar fără să spună de ce. Prin urmare nu puteam să fim cu kossuthiștii, cari d'atâta vreme se trăgeau în degete cu M. Sa, ci să ne supunem și să ascultăm scrisoarea prea înaltă.

În privința asta noi toți am fost de aceeași părere. Am și venit la Dietă cu hârtia gata în care spunem:

1) că stăruim a rămâne pe temeiul pe care stă întreg neamul românesc: nerecunoscând că Dieta d'acum înfățișează *poporul*, ci înțrânsa sunt aleși mai ales oameni bogătați, magnați cărora li-au stat în ajutor puterea comitatelor ori — banii. (Prin urmare bine face M. Sa că împrăștie asemenea Dietă).

2) spuneam d'asemeni, că dacă e vorba de călcare de lege, cum se plâng cei din partidele întovărășite pentru că M. Sa nu le face pe plac, apoi împotriva noastră tot fără-de-legi s'au săvârșit, fără ca vre-unul dintre partidele acestea să-și fi ridicat glasul împotriva stăpânilor vremelnice;

3) spus-am apoi că numai dându-se poporului drept de vot poate ajunge în Dietă deputați cu durere pentru suferințele popoarelor.

Cu citirea propunerii noastre a fost însărcinat președintele Dr. T. Mihali, ceea ce n'a urmat.

Se știe adică învălmășeala petrecută.

E fapt însă, că s'au citit următoarele cuvinte grele ale M. Sale:

De oarece partidele întovărășite ale majorității Dietei, cu toată invitarea ce le-am făcut mai de multe ori, n'au vrut să primească nici de cum căma pe temeiul care să nu știrbească drepturile Mele înscrise în lege, și astfel, cu durere, lucru folositor nu putem aștepta dela această Dietă, declar disolvată Dieta chemată, în urma propunerii guvernului Meu ungar, pe ziua de 15 Februarie, susținându-Mi dreptul de a convoca o nouă Dietă, cât mai iute.

Nu noi, ci capul încoronat al țării, dom-

nitorul cel mai bătrân al Europei, spune că lucru folositor nu este de așteptat dela această Dietă...

Cum să ne pară dar rău că a fost împrăștiată? Nu, ci ne pare bine. Noile alegeri, ori când se vor face ele, vor fi pentru noi un nou prilej să luptăm în mijlocul poporului, să încălzim sufletele amorțite, pe cei buni în falangă nebiruită să-i strângem, ca astfel în viitor în Dietă să fie și mai mulți Români adevărați și să lupte încă și cu mai mare ardoare pentru drepturile poporului, pentru *votul obștesc*, pentru *schimbarea legii dărilor* (săracii să fie ușurați!) și pentru *slujba de doi ani* (în loc de trei, ca acum!) *în oștire*, lucru la care M. Sa s'a învoit de mult, dar magnații, bogătații din Dietă, au tot pus pedecă, așa că d'un an de zile nimic nu s'a lucrat și vorba Majestății Sale: lucruri folositoare nici nu mai era de așteptat dela această Dietă.

Noi, Români, am făcut cât am putut între împrejurările date. Cei mai mulți dintre noi au și avut întreaga încredere și mulțumire a alegătorilor.

Ear într'un an, de când am luat parte la aceste lupte, de? Dieta n'a prea ținut ședințe, am văzut, auzit și pășit atâtea, în cât și nouă și celor ce vor urma după noi, nu mai spre folos ne pot fi.

Să nu uităm îndeosebi un lucru: atunci când lichniții ajunseseră să-și facă de cap și să dea țara de mal, tot M. Sa a fost care a făcut rânduială și a stat stavilă neînvingătoare în calea cotropitorilor de sub steagul lui Kossuth.

Nuoi comisari ministeriali. Ministrul de interne a trimis, pentru controlarea afacerilor aparținătoare cercului de competență a autonomiei comitatelor, comisari ministeriali învestiți cu deplină putere în următoarele municipii: în comitatul Csik pe *Scharpy György*, colonel de jandarmi în retragere; în comitatul Cluj, pe baronul *Csáky Zsigmond*; în comitatul Nyitra, pe *Csillaghy György* fost deputat dietal; în comitatul Solnok-Doboka, pe *Dr. Alexandru Papp*, fost deputat dietal; în comitatul Tolna pe *Mész János* cons. reg. avocat; în comitatul Turda Arieș pe *Vasile Barbul*, judecător cercual; în comitatul Veszprém, pe *Dániel Ferencz* protopretor; în comitatul Zala pe *Dr. Porteleky László*, secretar ministerial; în comitatul Kecskemét pe *Kolozsváry Gyula*, conzilier de poliție, și în Pécs pe *Sally Károly*, conzilier de poliție.

Între noii comisari sunt deci și doi Români: dnii *Alexandru Papp* și *Vasile Barbul*.

Biegen oder brechen! - Leipzig'ger Neuesten Nachrichten - tratând într'un prim articol chestia crizei ungare în raport cu relațiile externe ale monarhiei noastre, spune coaliției următoarele puțin măgulitoare adevăruri:

Îndatoririle ce le are față cu aliații (Tripla alianță), constituiesc pentru împăratul Franz Josef unul dintre celele mai puternice argumente, pentru a se opune neastâmpăratelor atacuri ale d-lui Kossuth și soții contra unității armatei comune. Desfăcuți de îndatoririle internaționale, se crede în Budapesta, că vor avea un joc cu mult mai ușor față cu Burgul. Dar se pare, că în cazul acesta scapă din vedere un foarte important factor. În momentul când Coroana face o altă politică, nouă în Ungaria, răzîmându-se pe naționalitățile încătușate de minoritatea maghiară, — ar putea urma pentru dnii advocați și husari din Budapesta o astfel de perioadă, ca aceea, în care i-au redus la sentimente mai puțin nabădaioase Croații cu Jellacici și austriacii sub Hainau. Luni se va dizolva parlamentul ungar; prin asta se va instala absolutizmul, dictatura. După aceasta nu mai merge altfel, de cât *Biegen oder brechen*: (Aplecă ori frânge), căci nu se cere mare dar profetic, ca să poți prognoza, că domnii advocați și jidovi din Budapesta îndată ce vad pumnul de fier, se vor pleca cât se poate de mlădios.

Politică de sentiment.

(**) Frații noștri Sași discută în organele lor, ce politică trebuie să facă pentru o mai sigură apărare a existenței lor naționale. Să rămână pe lângă tactica lor din trecut, fiind de prudență și circumspecțiunea de mai nainte și nelăsând nici un moment nefolosit, sau să aducă ceva mai multă energie, mai multă viață în politica lor, făcându-o mai agresivă?

Discuțiunea, neapărat, nu este tocmai la locul ei, pentru că nu poți face teorii asupra unor chestiuni, cari nu depind de hotărâri momentane. Zădarnic partidul național săsească ar hotărâri cu majoritate de voturi să facă „politică de sentiment”, sau să fie „mai energic”, căci asupra sentimentului și a voinței, votul nu are nici o înrîurire. Astea sunt organice și s'au dezvoltat cu timpul. Credințele politice, ca și tactica Sașilor sunt așa de înrădăcinate în popor, încât încercările de a-le schimba rămân curat platonice.

Nu asta însă ne privește. Discuțiile presei săsești ne îndeamnă și pe noi să ne punem o întrebare analogă și anume nu ce politică trebuie să urmărim, sentimentală sau de chițibușării, ci care este fondul sufletesc al politicii noastre? Ascultăm noi mai mult de vocea sentimentului, sau suntem pe calea combinațiilor raționaliste?

Răspunsul nu este ușor de loc. Situațiile sunt în continuă fluctuațiune, oamenii conducători se schimbă și interesele sociale iau une-ori întorsături neașteptate, așa că e greu

MARE MAGAZIN

de articole de sticle de porțelan și vase de culină.

Cele mai moderate și de folos lucruri.

◆ S'A DESCHIS ◆

Arad, Piața Andrássy Nr. 16. (fost casa lui Gebhart).

Se vinde cu prețurile cele mai reduse

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert

furnizor al curții cesare regesti.

Telefon pentru oraș și comitat. Nr. 429. 429 Nr.

să te pronunți cu siguranță pentru una sau alta.

Cât pentru trecut, se știe, că toate mișcările noastre erau conduse de sentiment ca orice reacțiune firească în contra unor stări insuportabile. Revoluțiile noastre, meetingurile și protestările, toate aveau aceleși porniri, cum, în genere, la orice mișcare socială mai mare prezidă sentimentul. Și, cum, programele noastre politice, chintesența aspirațiilor naționale, sunt zămislite în toiul acestor mișcări, e foarte firesc ca în ele să vibreze și nota asta sentimentală. Ele privesc viitorul, cer recunoaștere deplină, triumf desăvârșit și nu intră în mici târguile pentru succese trecătoare.

Pe cât de circumspectă este prin urmare politica săsească dela început, pe atât de deschisă este a noastră. Și e și explicabil. Ei sunt puțini și războiul lor nu poate fi decât războiul de guerila, pe când nouă ne dă mâna să luptăm și pe calea cea mare. De aceea am și pus totdeauna teza: totul sau nimic!

La atâta se reduce apoi și așa numitul «ultraism», de care suntem acușați — la însuflețirea și intrasigența cu care ținem la tradiția noastră politică.

Nu este acest ultraism o esaltare a sentimentului național, nici o tendință de a provoca stări anarhice în această țară. E numai conștiința de care ne conducem și care ne șoptește, că ori ce abatere dela linia din trecut poate fi un pas pieziș.

De câte ori situațiile se tulbură, se ivesc, în mod firesc, și la noi îndoieli și tentațiuni și se găesc politicieni, cari încearcă să-și înăbușe vocea sentimentului și să se întrebe, dacă drumul mai rațional al concesiunilor reciproce n'ar fi aducător de roade politice. Până acum însă numărul acestora a fost mic și n'au putut înăun: politica noastră generală așa fel, ca să se iacă vre schimbare.

Dar, cum ziceam mai sus: situațiile se schimbă și nu putem prevedea în stările de astăzi ce ne-ar putea aduce ziua de mâine și care ar putea fi rolul nostru, al Românilor, în noua fază a conflictului dintre Coroană și Maghiari. Tot ce putem știi însă este, că trecutul e cel mai bun povătuitor și că la politica noastră de sentiment nu vom putea renunța așa de ușor.

Ședința de Luni.

— Disolvarea Dietei. —

Fiind aceasta ședință de însemnătate istorică credem de folos a publica decursul ei după notele stenografice a foaiei oficiale:

I.

Prezidează *Rakovszky István*, viceprezident.

Prezidentul: Onorată Dietă! Înainte de a trece la ordinea de zi, sunt nevoit a face un raport on. Diete (S'auzim! S'auzim!) Incontra ordinilor și dispozițiilor constituției noastre, Dieta este asediată de putere armată (Sgomot mare și strigăte în stânga extremă: Infamie! Ticăloșie! Că-lăii! S'auzim!) În însuș interiorul camerei sunt așezați polițiști, cari au violat imunitatea prezidiului (Strigăte zgomotoase în stânga: Infamie! S'auzim! S'auzim!) Cu toate acestea eu vreau să țin ședința (Aprobări) cu declarațiunea că noi ne facem datoria, dar din aceasta pentru viitor nu formez, nu pot forma, nici un precedent.

On. Dietă! Am onoare a Vă aduce din prezidiu la cunoștință, că dela ministrul-președinte a sosit un rescript și un preainalt autograf regesc la presidiu, pe cari prin aceasta le desfac înaintea camerei și dispun să se citească. Notarul

Takács Zoltán, citește autograful prin care M. Sa convoacă Dieta pe 19 Februarie.

Prezidentul: Nimeni nu dorește să ia cuvântul la acest autograf?

— Declar prin urmare luarea lui la cunoștință și transpunerea lui spre acelaș scop, la Casa magnaților.

Prezidentul: Mai am o referadă. Ieri a sosit o scrisoare la prezidentul Dietei...

Voci: dela cine? Dela cine?

Prezidentul... dela Nyiri Sándor, colonel de stat major, comisar regesc cu deplină putere... (Sgomot mare și risete în stânga. S'auzim! S'auzim!)

Prezidentul: Voi citi scrisoarea: (Citește.)

Ilustre Dle Prezident!

Majestatea Sa cesaro și apost. regească hotărând dizolvarea Dietei maghiare, pentru executarea acesteia a binevoit a mă numi și investi pe mine de comisar regesc cu deplină putere. În urmarea acesteia trimit ilustrității voastre rescriptele reg. sub numerele prezidiului ministerial nr. 827 și 828 1/ și 2/ despre investirea și misiunea mea cu avizul, că în ședința Dietei convocată pe 19 Februarie, imediat după cetirea prea înaltului autograf de convocare a Dietei pe 19 Februarie, trimit ilustrității voastre să binevoiți a-i da cetire și îndată după aceasta să binevoiți a publica rescriptul prea grațios sub numărul prezidiului Nr. 828, de disolvare. De odată anunț (S'auzim! S'auzim!) că în acel caz neașteptat, când acest ordin al meu nu s'ar execută în întreg cuprinsul său (S'auzim!) și Dieta după cetirea rescriptului prea înalt nu s'ar dizolva, voi fi silit a uza de împuternicirea ce o am în virtutea prea grațiosului rescript primit la denumirea și investirea mea.

În fine notific, că susamintitele preagrațioase autografe regești vor apare în ediția extraordinară a foaii oficiale «Budapesti Közlöny» dela 19 Februarie 1906.

Nyiri Sándor,
colonel de stat-major,
comisar regesc.

(Zgomot mare în stânga. Strigăte: S'auzim pe prezident!)

Prezidentul: Onorată Dietă! Eu am în privința aceasta o propunere. Propunerea mea cuprinzând motivele e următoarea: Conform art. de lege

343 Majestatea Sa exercită puterea executivă prin ministrul său independent, (Aprobări vii în stânga) și orice ordin, poruncă ori hotărâre numai atunci e validă, dacă aceea se iscălește prin ministrul președinte cu reședința în Budapesta (Așa-i) și în chipul acesta reprezentanța constituțională bazată pe principiul responsabilității ministeriale, cât și permanentul us de drept, au veghiat totdeauna ca ființa sfântă și inviolabilă a persoanei Majestații Sale să fie apărată. Conform uzului exercitat fără întrerupere ori care manifestație a a dreptului suveran a fost vestită Dietei prin roștul ministrului prezident.

Constituția noastră nu cunoaște instituțiunea de comisari regești cu deplină putere (Așa-i!) Investitura cu deplină putere este prevestitoarea autocratismului (Așa-i Așa-i!) Teza tundențială a constituționalismului este, că cu drept deplină putere nu dispune nici un organ, nici un factor, însuș puterea suverană e mărginită prin constituție. (Aplause îndelung repetate. S'auzim! S'auzim!) Dl Nyiri Sándor, ca colonel activ și trimișii săi Janauschek Gyula și Bartha Lajos oficeri de stat major nu pe temeiul condițiilor responsabilității ministeriale înscrise și asigurata în lege ci pe temeiul subordinației militare purced în executarea ordinului (Așa-i!) și de judecătorile ordinare nici, nu pot fi trași la răspundere (Așa-i! Așa-i!)

Nu e permis a îngădui statuarea astorfel de precedente istorice, prin cari împotriva legilor noastre să s'asigure oricărui factor în privința executării drepturilor suverane influințe cari trec peste cercul responsabilității ministeriale (S'auzim! S'auzim!) Pentru a evita aceasta, rog on. Dietă a împuternici prezidiul, ca plicurile ce a primit din partea unor factori necompetenți să le redea nedesfăcute numiților oficeri de stat major Bartha Lajos și Janauschek Gyula (Aprobări vii în stânga. Aplause. S'auzim!) În sfârșit prezidiul protestează împotriva cuprinsului scrisorii colonelului Nyiri Sándor, prin care vrea, pe lângă amenințări, să dispună asupra conducerii ședinței și a ordinii dezbaterilor. (Aprobări vii.) Prezidiul respinge atacul vădit împotriva sferei de drept suverane

a Dietei (Aprobări vii) și reacearcă on. Diete binevoiască a se alătura acestui protest și acestei respingeri (Aprobări îndelung repetate, aplauze și aclamațiuni).

Onorată Dietă! *Dorește cineva să ia cuvântul la aceasta? (Nu!)* Enunț deci aceasta ca *conclus unanım al Dietei.* (Aplause).

În restul ședinței s'a autenticat protocolul și anunțându-se ședința următoare pe 21 c. s'a închis ședința.

II.

Despre decursul părții a doua a ședinței, când colonelul Fabritius a pătruns cu forța armată în sala de ședințe, a ocupat piedestalul prezidențial și a cetit actul de disolvare, foaia oficială «Budapesti Közlöny» publică următorul raport:

«Publicarea rescriptului preagrațios de disolvare în ședința dela 19 Februarie a Dietei nu numai s'a denegat, ci s'a hotărât remiterea lui la mâinile comisarului regesc și de odată s'a anunțat o a doua ședință pe 21 l. c.

În urmarea acestei hotărâri la ordinul comisarului regesc, colonelul Fabritius s'a înfățișat în sala de ședințe a Dietei și de pe estrada prezidențială a cetit în întreg cuprinsu-i rescriptul preagrațios de disolvare a Dietei și despre procedura aceasta luând proces verbal, l-a prezentat comisarului regesc.

Textul procesului verbal este următorul:

Proces verbal

luat la 19 Februarie 1906 în Budapesta în sala de ședințe a Dietei ungare. În numita zi la ora 11^{1/2} Victor Fabritius colonel de honvezi reg. magh. a primit dela Escelența Sa comisarul regesc următorul ordin verbal: «~~Domnul colonel să pătrundă în sala de ședințe a dietei și să cetească și să publice preagrațiosul rescript de disolvare.~~ După primirea acestui ordin — ducând cu sine forța armată corespunzătoare — s'a prezentat numitul colonel în sala de ședințe a Dietei, unde a urcat estrada prezidențială și în prezența a vre-o 30—40 de deputați dietali a spus, că are «Ordin-deschis» din partea Escelenței Sale a comisarului regesc, pe care a vrut să-l comunice prezidentului Dietei, după ce însă dintre prezidenți nici unul n'a fost de față în sala de ședințe, a declarat, că pe baza următorului «Ordin-deschis» va da cetire preagrațiosului rescript regesc. «Ordin-deschis». Eu, Nyiri Sándor, colonel de stat major, comisar regesc investit cu deplină putere din partea Majestații Sale a Regelui Apostolic al Ungariei, prin aceasta încredințez pe Ilustritatea Sa dl colonel reg. de honvezi, comandantul regimentului de honvezi I din Budapesta, că pentru executarea disolvării Dietei ungare în 19 Februarie a. c., în caz de nevoie să aplice și forța brachială. Dat în Budapesta, la 19 Februarie 1906. Nyiri Sándor m. p., colonel de stat major, comisar regesc.

După aceasta colonelul Fabritius a cetit: Noi, Francisc Iosif I. din îndurarea lui Dumnezeu, Împărat al Austriei, Rege al Boemiei etc. și Rege Apostolic al Ungariei. *De oarece partidele întovărășite ale majorității Dietei, cu toată invitarea ce le-am făcut mai de multe ori, n'au vrut să primească nici de cum cărma pe temeiu care să nu știrbească drepturile Mele înscrise în lege, și astfel, cu durere, lucru folositor nu putem aștepta dela această Dietă, declar disolvată Dieta chemată, în urma propunerii guvernului Meu ungar, pe*

ziua de 15 Februarie, susținându-Mi dreptul de a convoca o nouă Dietă, cât mai iute.

Cărora de altminterlea trimitem salutul nostru regesc.

Dat în Viena, la 17 Februarie 1906.

Ferencz József m. p.

Bar. Fejérváry Géza m. p.

Sub decursul cetirii, deputații rămași în Dietă de pe galeria ziaristilor au conturbat cetirea cu întreruperi. După ce colonelul Victor Fabritius a cetit rescriptul regesc și cei prezenți hezitau să se îndepărteze, a zis în ton înalt următoarele: Din încredințarea comisariatului regesc, în numele Majestății Sale a regelui rog pe onorații domni, să părăsească imediat Dieta (Nici unul n'a vrut să se îndepărteze, ci vociferau mai departe)

Vă rog a doua oră... (după pauză) Vă rog a treia oră... Și după ce nici la a treia somație n'a plecat nici unul, întorcându-se spre capitaniul districtual de poliție Tóth Lajos, colonelului Fabritius a zis următoarele: Rog să evacuați întreaga Dietă! Pe toți să-i scoateți afară! Toate localitățile trebuie evacuate, pentru că voi închide Dieta. La aceeași soldații i-au scos pe toți cei prezenți afară, au golit sala Dietei, au închis porțile și au luat în apărarea lor întregul edificiu și numai custozii, funcționarii, ceice locuiesc în edificiu și personalul au fost lăsați. D. c. s. După cetire s'a autenticat.

Császik Pál m. p. stenograf of. conceptist polițial.

Palágyi Kálmán m. p.

Beniczky Pál m. p.

Dr. V. Oszkár m. p. stenograf of.

Schmidt Ede m. p.

Tóth Lajos m. p. capitan dist.

...

Comisarul regesc aduce la cunoștință că în acel neașteptat caz când Dieta disolvată în chip valid, ar încerca să se întrunească la 21 crt. o va împrăștiia cu forță brachială.

Știrea dizolvării în țară și străinătate.

— Criza. —

Budapesta 20 Febr.

Astăzi se vedește cât de mic este interesul cel adevărat al țării, ba chiar al capitalei pentru soarta parlamentului. Pe eri, ziua dizolvării, se anunțase un doliu național în toată țara. Presa veste că toate magazinele capitalei vor fi închise și în cele mai depărtate colțuri ale țării clopotele vor plânge în vers tânguios constituția ungurească. Fantazia surescitată a ziaristilor însă le-a jucat ungurilor o festă. Ei au luat dorința cuvioasă a câtorva visători drept o realitate. Nicăiri pe străzi o urmă de steaguri negre, prăvăliile deschise și în launtrul lor Kohnii și Schlesingerii patrioți își urmau înainte gheșeurile. Cât pentru clopote, aici în Pesta nu s'a auzit nimic, și probabil nici sub clopotnițele lor.

Dimpotrivă, presa ungurească urmează înainte pe acelaș ton plin de «revoltă legitimă», glasul ei nu ne poate interesa prea tare. Cine nu a cetit și nu s'a deprins cu el. Acelaș cântec vechiu, răsuflet, plictisitor cântat pe toată gama notelor patriotice. Ceea-ce ne interesează sunt vocile de chibzuială rece și cumpănită care se aud. Și în rândul lor de sigur ne va interesa mai întâi un glas ce se ridică aici la noi în țară. Un aspru și nemilos rechizitor dintr'un articol de fond al lui

Pester Lloyd.

Iată ce scrie:

Toată apa Dunării nu ar putea să spele coaliția de păcatul ce a comis față cu țara aceasta nenorocită.

Națiunea a fost oprită și smulsă din calea ei de progrese neîncetate, de îmbogățire în bunuri materiale și naționale (bine înțeles, ungurești). Influența predominantă a Ungariei în monarhie a fost distrusă. Țara este stoarsă și pustiită ca de o

năvălire barbară. Toate acestea în scurtul interval de un an. Rezistența pasivă ruinează organizmismul statului. Indreptată în contra coroanei, ea lovește și rănește țara. Oricum Coroana o poate suporta mai bine decât țara. Oare a fost bine de a se împinge lucrurile până aici. Nerecunoașterea dizolvării este un joc frivol din partea coaliției. Coaliția a pornit într'un război de cuceriri pe terenul drepturilor constituționale. Aceasta companie este însă prematură. Absolutismul nu poate aduce țării foloase și va trebui să cedeze unei împăcări, a cărei formulă să sperăm că se va găsi cât mai de grabă.

Neue Freue Presse.

Mândrul parlament unguresc, glasul căruia și al puternicilor ei miniștri adesea a fost auzit în toată Europa, a ajuns atât de jos, încât a fost scos cu forța armată.

Nici la acest act de o însemnătate atât de mare poate fatală, pentru întreaga monarhie, partidele n'au știut să se ridice la înălțimea situației. Partea lor națională de a da adesea mai multă importanță formei decât conținutului și de a căuta și în cele mai mari acte de eroare și clișeurilor vrednice de a se avea în vedere, a dat glasul (Winkenavokati) a făcut partenera națională în loc de soră și cu ocazia dizolvării.

În loc de a da un exemplu copleșitor cărua națiune ei se povădește, deputații cari azi stau aplaudați, vor fi prin mâine biasat mai ca cioceli constituționaliști. Ei au jertfit pacea și bunăstarea țării urei lor personale. Majoritatea vrea să silească pe eronanti de a căuta în mizeria chestii în cari chiar de ar voi, ca să confectueze.

În camera austriacă.

În ședința de ieri a parlamentului austriac criza ungurească încă a fost alinsă. Cei mai mulți oratori au condamnat coaliția și politica ei antidinastică.

Și cum oratorii socialistilor, Ellenbogen, a exprimat indignarea sa față de politica de a se lăsa să încredințăm țara în mâinile unei coaliții care nu mîla cu atât marmuri, ca se știe dușmănia cu care coaliția combatte pe socialistii din Ung. Unde rămâne solidaritatea proletariatului internațional? Greșala lui Ellenbogen este însă o greșală de bună credință. El consideră lupta coaliției ca o luptă a tuturor popoarelor și partidelor din Ungaria. Din această premisă greșită se explică și concluzia greșită.

Dinpotrivă deputatul marilor meșteri, Dr. V. Grabmayr, cunoscut ca specialist în chestia descărcării proprietarilor de datorii (Bodenentlastung) socoate că coroana se află în legătura apăsătoare față cu coaliția. El este partizan al uniției armatei. Dacă însă se va constitui armata ungurească națională, ungurii vor purta toată povara cheltuielilor.

Deputatul Gross (liberal) își exprimă indignarea pentru dezideratele coaliției. Noi Germanii, zice oratorul, nu avem nici un motiv de-a ne entuziasma pentru coaliție. Căci dacă ea ajungea la putere, politica ei de sigur ar fi fost antigermană. De sigur, domnii aceștia, zice, ar fi inaugurat cea mai aspră asuprire și împilare a popoarelor nemaghiare, mai ales a germanilor.

Ședința de mâne a camerei.

Partea mai mare a coaliției se știe că continuă a se considera ca deputați, nesocotind actul de dizolvare. Ei susțin că Dieta va trebui să țină mâne ședința convocată eri. Justh, fostul președinte a luat chiar măsurile necesare pentru convocarea acestei «ședințe». Unii dintre deputați sunt însă contra acestor păreri. Ei susțin că dizolvarea este legală și calitatea lor de deputați s-a stins. Alții vor să țină ședința de mâne în altă parte, dat fiind că palatul parlamentului este sigilat și păzit de poliție.

Dizolvarea camerei recunoscută de Curie.

Curia a dezbătut astăzi mandatul fostului deputat de Török-Szt-Miklós, Somogyi Aladár. Ea respins petițiunea făcută în contra ei pe motiv că parlamentul a fost disolvat prin actul publicat eri în foaia oficială și toate mandatele de deputați s-au stins.

Deputațiuni.

Astăzi au fost primite de ministrul președinte Fejérváry deputațiunile venite din Lugoj, Bistrița, Jolsva, Brașov și Patnok.

Ministrul președinte a accentuat că are un interes deosebit pentru dezvoltarea economică a țării și va face tot ce-i va sta în putință pentru paralizarea efectelor dăunătoare ale crizei asupra stării economice a țării.

NOUTĂȚI.

A R A D, 21 Februarie 1906.

— Concertul de mâne, ce se va da în sala dela «Ipartestület» începe esact la orele 8. Comitetul aranjator roagă pe on. public să poftescă a se prezentă așa fel, ca la ora fixată fiecare oaspe să-și ocupe locul.

— Știri personale. Presa maghiară cu privilegiul împrăștiierii Dietei a scris câte veri și uscat, amestecând la un loc pe deputații români în cauză de al oportunității de a da prilejul lui Tisza, care vrea să stabilească un guvern în țara noastră în Budapesta cu o majoritate în parlament. V. Danian, Ioan Rădulescu, Dr. I. Suciu, Dr. I. Suciu și I. Suciu, Dr. Musiczky și alții.

Deputatul de calitate... pentru comisiunile de cercetare... s'a început... s'a început... clarifi de calificat următorii: P. Cipar, V. Faur, S. Filip, M. ... D. Hoss, T. ... V. ... C. Stefan, ...

... în ziua de 17 Februarie 1906... 433 de deputați au primit... acestu timp 3584.000 coroane... a ținut în 17 Februarie 1906... s'a prezentat guvernul Fejérváry, apoi s'a anulat Dieta până la 16 Septembrie apoi până la 10 Octomvrie, 19 Decemvrie și în fine până la 19 Februarie, când a fost dizolvată.

— Cum se scrie în foile ungurești? În «Budapesti Hirlap» dela 20 Februarie se scrie în articol de frunte următoarele:

... ș'acolo un oficer, cu ajutor dela poliție, în zgomot mare, în mijlocul cântecului galeriei și a protestării publicului care se înghesuia în sală a citit decretul de împrăștiare a Dietei.

Tot în acest număr și pe aceeași pagină, dar la foită, numita foaie scrie:

Și au venit honvezii. În sala goală, pe tribuna presidială, s'a urcat un colonel subțirel și înalt și a citit...

«Az Ujság» scrie:

A venit honvezii. Oficeri cu sabia scoasă îi comanda, venind ceată după ceată. Pe fiecare pușcă era suliță. Și veniau într'una, noi și noi cete. Poate că întreg regimentul.

Când colo era colonelul Fabriczius și patru caporali de honvezi. Au fost destui aceștia și poliția pentru vitejii kossuthiști să grăbească spre casă. Până în capăt au stat numai doi: Russu Șirianu și Nemes Zsiga.

— Noul prefect de poliție al capitalei. Se știe, că Rudnay Béla, fost prefect de poliție, a fost numit comisar regesc pentru capitala Budapesta. În locul său «Magyarország» susține, că contele Károlyi György, fostul deputat, va fi numit prefect de poliție al capitalei. Mai semnalez, că urmașul lui Lukács György, ministru de instrucție publică va fi probabil directorul institutului Ferencz József din Buda, Demeczky József.

— Pentru nenorocirii din Ferdinandsberg au mai contribuit următorii:

Johann Figan, fellwebel	
Metadka	cor. 2.—
Teodor Filipescu, chimist	
Serajevo	» 4.—
Mihail Pantoș, comerciant	
N.-Pél	» 1.—
	cor. 7.—
Contribuiri de mai nainte	» 137.76

Laolaltă: Cor. 144.76

— In chestia pădurilor celor șapte județe. O deputațiune a univerzității săsești a fost zilele trecute la ministrul de interne Kristóffy pentru a-l ruga să dea aprobarea ministerială contractului legat cu societatea, care ia spre exploatare pădurile celor șapte județe. Ministrul a răspuns, că vinderea pădurilor se va putea face numai după ce va fi terminată taxarea lor, lucru încă în curs, dar și atunci, vinderea va fi încuviințată din partea guvernului numai în cazul, dacă starea fundațiunii nu suferă scădere, dacă venitele se întrebunțează conform literelor fundamentale, și dacă vânzarea se face pe calea licitațiunii publice, ear' nu pe sub mână. Scurt, domnul ministru n'a încuviințat contractul legat între reprezentanța univerzității săsești și societatea de exploatare, despre care de altcunum ziarele din capitală scriu multe rele.

— Coppenhaga în doliu. Capitala regelui mort al Daniei, este una dintre cele mai plăcute orașe ale Europei. Cu înfățișarea esteroară a cetății vechi și romantice, e în deplină armonie naturii plăcut al locuitorilor. Cine s'a plimbat vreodată prin grădinele orașului Coppenhaga și acolo s'a putut delecta în veselia femeilor alb imbracate se poate simți ca în paradis. Cum e acum întreg orașul! Bătrânul și bunul rege, a cui chip blând era atât de cunoscut, fără mișcare zace pe catafalca. Adevărată dragoste a poporului său îl înțovărășește în ultima cale. De când a murit regele, întreg orașul e în doliu. Toți sunt îmbrăcați în haine cernite. Nu este nici o firmă, cât de săracă fie, asupra căreia să nu fie atârnat drapel negru, iar în galantar portretul regelui. In cele mai multe hoteluri și cafenele muzicele nu mai scot melodii dulci din strunele lor. Dar ca în totdeauna humorul nu lipsește nici acum. Intre anunțurile unei foi de acolo se poate citi: O fată tânără și elegantă bucuroasă ar jeli pe regele său mort, dar n'are cinci floreni să-și cumpere haine. Cine ar fi milostivul, care să-mi tindă mână de ajutor!

— Latiatuc feleym zumutuchel, mic vogmuc... Sub citatul acesta suggestiv luat din cel mai vechi manuscript unguresc, «Népszava» scrie următoarele:

... A sosit. E aici deja. Precupeții politici atâta au tot apărât constituția, până ce au izbutit a aduce beleaua absolutizmului. Atâta au tot sigilat porțile municipiilor, până ce le-a ajuns ceara la deget. Dacă tu pui pecet pe ușa mea, eu pun pe a ta. Parlamentul a fost pecetluit de ceva domn comisar regesc, după ce a lăsat prin un subaltern al său să citească ceva scrisori și cu aceasta s'a tras pervazul peste constituția milenară, împreună cu limba de comandă maghiară ori germană.

Ziua de ieri a dovedit, că întru apărarea constituției e tot așa de slabă armă paragraful, cântecul lui Kossuth, manifestațiile universitare, insigniile de doliu, lacrimile a la Maria-Pócs ale lui Olay, ca și uniforma de locotenent a deputatului Szász József, ori protestul, de care desigur nu se vor speria în Viena domniile cari au trimis pe comisarul regesc. Constituția care și-a infipt numai la o așa adâncime rădăcinile în pământ, se restornă la întâia suflare a scheletelor din mausoleele Vienei. Nu constituția milioanele a fost aceasta, ci a domnilor, a privilegiaților, a națiunii, acarei, număr începe la voturi. Nu milioanele poporului s'au adunat înaintea parlamentului, ca sa-i apere porțile împotriva pecetilor comisarului regesc, ci numai câțiva tineri entusiaști și naivi, pentru cari este destul un detașament de polițistii.

In chipul acesta a mers ușor. S'a întâmplat, la ce domniile nu s'au așteptat, ceea-ce n'au crezut nici în ultima clipă. Au zugrăvit pe dracul pe părete, și dracul a venit. Polonyi îi poștește petrecere bună și pleacă la Raguzza. Justh Gyula se refugiază dinainte-i în niște ferbințeli de 39 și 1/2 grade. I-a fost rușine sa le facă mai mari și în focul acesta mistuitor, a telegrafiat vesel Cehilor în limba franceză. O grămadă de «magnificenți» s'au prefăcut în simpli «onorați domni».

In ziare se scriu apoi despre câte-toate. Oficerii de honvezi s'au prosternut în hohote de plâns pe mase, soldații au aclamat murmurând între dinți pe tinerii universitari, cari îi huiduiau, doamnele mărilor lor plângeau, și deputații plângeau, tinerii încă plângeau, ba chiar chafeurii tranvayelor transportau publicul cu lacrimi în ochi, o adevărată vale a plângerilor e țara. Dacă inima Vienei nu se frânge nici la aceasta, atunci într'adevăr e de piatră, și cu buze de ghiță a atins fruntea de ghiță a Hungariei. Ba s'a întâmplat, că domnul baron Haupt-Stummer Leopold și-a amănat pentru timp nepotrivit, balul de casă, și îl va da numai în proximele zile constituționale.

Ei, și de muzica militară ne-au lipsit oropsitorii constituției. Pe vremea asta orchestre de țigani vor cânta frumoasele cântece Kukoricza Jancsi și Gül Baba. Afară de asta, nici cu domniile ofiteri, nu ne mai putem înfrăți în locuri publice. Nu e de mirat, că atâta durere nu poate suportă nici cel mai încarnat curuț.

Numai în edițiile semifioioase mai află nemângăiatul patriot humorul absolutizmului. Acestea scriu cu multă delicatețe, că nu e nici un năcăz. Cea-ce se întâmplă este ceva nu se poate mai constituțional și nu se abate cu nici un fir de păr dela tradițiile constituționale. Apoi X. Y. a intrat «cu un detașament de polițisti» în Dietă. E adevărat că, afară de artilerii din toate soiurile de armă au fost la olaltă cu poliția, vre-o cincisute de inși «pentru a apăra persoana locțiitorului comisarului regesc de eventuale insulte». Cu un cuvânt nu s'a întâmplat nimic. La noi se poate explica și absolutizmul în legile constituționale, dacă e nevoie.

Poate această mângaiere a avut-o priveghetoarea haritonistă a națiunii, contele Apponyi, când a zis cătră deputații întristați:

— Nu plângeți, e doar așa de comică toată afacerea.

Ei, dacă Apponyi, unul dintre leadării națiunii ia așa de ușor absolutizmul, atunci a făcut foarte rău cel ce sub impresiunea comediei, nu și-a cheltuit în liniște prânzul. Pentru una ca aceasta e păcat ca cuiva să i-se răciască supă, ori să-și strice stomacul. Fi-va încă muzică militară, înfrățire cu oficerii și alegeri de ablegați și atunci iar va fi fericit maghiarul.

— Cununie. Ni-s'anunță cununia domnișoarei Elena Borza cu dl George Bria, care s'a celebrat ieri în biserica din Camna.

Felicitări!

— Logodnă. Dșoara Elena Foița din Băntania și dl Ioan Iancu învățator în Almaș, logodiți. Felicitări!

— In atențiunea mireșelor! Trusouri de mult gust, recomandă în diferite prețuri firma cu prânzări rufării Heim J. Arad, piața Libertății 20-aplatal contelui Nádaszy).

— Bărbat otrăvit. Din Tiszakálmánfalva ni se scrie: Un lucrător cu numele Arva István, după mâncare s'a simțit rău. A consultat medicul, dar în ziua următoare simțindu-se mai bine, n'a luat medicinile prescrise. A treia zi devenise de tot bolnav, a chemat doi medici, cari au constatat, că e otrăvit. Bănuia pe soția bărbatului, care a și fost deținută. Bărbatului i-s'a dat medicini tari, dar n'au folosit, în ziua următoare a murit.

DIPLAȘUL.

De F. Austey.

I.

Conzulul Duiliu, după strălucita învingere ce a secerat-o lângă Mylae, contra flotei carthaginenne intră cu triumf în Roma. Și în clipita aceea ar fi fost el cel mai fericit muritor, dacă nu era în așa situațiune incomodă. Dar carul triumfal, în care afară de el mai erau neamurile și prietenii l'a scuturat înfricoșat. Cununa de lauri i-a picat de pe cap și îi gâdala nasul; fiindcă cu o mână își ținea arma; iar cu cealaltă se cățera tare de grădeaua carului, ca să nu cază din el. Toate astea însă fu silit să le sufere în liniște.

Cinci orchestre jucau în onoarea lui și el încă auzea în ameteala lui triumfală, că prietenilor lui li-se părea prea mic numărul celor ce sărbătoriau și prea mică însuflețirea.

Inaintea «Porții triumfale» îl așteptă pe Duiliu senatul și oratorii festivi i-a comunicat că, ca recunoștință a meritelor lui extraordinare, ori ce dorință, ori ce poftă îi împlinește astăzi.

Pe Duiliu l'a pătruns această mare însuflețire; dar în confuzia lui deocamdată nu i-a picat nimic în minte, ceea ce ar fi putut pofti dela nobilul senat; fiindcă se ceară bani îi era rușine; ba încă nici n'avea curajul să ceară mai mult decât triumful de astăzi.

Mulțami pentru sărbătorire și spuse că toată poftea îi este să-i dea un diplaș, a cărui unica ocupațiune să-i fie, a-l însoți în tot locul și a rămâne cu el.

Această modestă pretențiune a surprins foarte pe senat; dar fără nici o vorbă i-a implinit-o.

II.

Seara s'a dat banchet în onoarea lui Duiliu și cu toate că vechii Romani, precum știm, la festivități beau numai vin amestecat cu apă, totuși Duiliu foarte cu greu a ajuns acasă. Diplașul l'a culcat în pat și pe lângă cele mai plăcute cântece l'a adormit.

In ziua următoare, și d'aci încolo, ori unde mergea, ori pe unde umblă ducea diplașul cu sine. Dacă mergea în vizită, atunci diplașul așteptă în antișambră; până când în sfârșit urându-l toți pentru acest oaspe neplăcut cu «nu sunt acasă» îl aruncau de pe grumazul lor.

Dacă mergea la biserică, la sfânta slujbă, diplașul cu el; acolo acompania cu instrumentul său micul cor; iar în teatru numai atunci își luă Duiliu logie, dacă directorul lăsă pe diplaș între coriști și îi permitea ca în pauză cel puțin odată să zică singur din fluer. Când conzulul se preumbla pe dinaintea forului, diplașul îl urmă și trăgea cele mai frumoase marșuri. Vechii Romani, cari aveau puțin simț cătră umor, mai în urmă, au luat în rîs și în batjocură acest lucru.

Dar mai de rîs ținea aceasta tatăl conzulului, care ca Roman veritabil, disprețuia beutura, vanitatea, muzica și arta frumoasă.

Urăse pe diplaș, care toată ziua își făcea manevrele prin curte, și era amețit d'atâta fluerătură. Cât ce auzea fluerul, sărea la fereastră, mărunțurile și le arunca în capul muzicantului; care însă cu desteritate le băgă în buzunar, vânzându-le mai pe urmă.

Bătrânul bucuros ar fi rupt în bucăți instrumentul dar diplașul nu-l lăsă din mână, nici chiar la mâncare. Se gândea bătrânul și la aceea să-l

îmbete ca să nu fie în stare să fluere; dar nu i-a succes planul, fiindcă diplașul era președintele ligei anti-alcooliste.

Bătrânul acum își bătă feciorul și-l amenință că-l va vinde de sclav. Duiliu s'a amărât și vrea să se scape de muzicantul neplăcut. Direct și pe față nu cuteză să-i spună; dar i-a dat să înțeleagă că nu-i lipsă să-l urmeze continuu; destul dacă cu ocaziunea festivităților își arată măiestria. Dar diplașul răspunde că zău, el se simte fericit că poate însoți un așa erou și că dacă și noaptea și ziua ar zice în fluer nu s'ar osteni. Și de oare-ce el reprezintă onoarea republicei, dacă nu l'ar însoți ar comite necuviință.

Pe Duiliu l'a pătruns aceasta declarațiune și, diplașul și mai departe rămasă soțul său credincios.

In viața lui nepăsată lumină o rază strălucitoare, dragostea. Duiliu era amoretat. Dar și acum îl ajunse nemeza muziceii. Dacă își schiță mereu pasiunea și adevărata iubire înaintea «lui», fără de veste, ca fulgerul din senin, răsună glasul fluerului și atunci pasiunea și amorul se stămpărau.

In sfârșit așa își ajută situațiunea neplăcută, că amorul declarat prin muzicant, — Claudia l'a acceptat. Fluerul era foarte acomodat, ca să suplinească așa numitele intervaluri.

Conzulul se căsătorii și fiindcă Claudia știa foarte bine jucă pe tibie, în companie cu diplașul aranjau concerte, cari ar fi câștigat lui Duiliu mare desfătare, dacă cumva ar fi avut simț muzical cât de puțin.

Dar așa, bagă el de samă că diplașul e tiner elegant și opri concerte. Și armonia fericită dintre bărbat și muere încetă.

Femeia deținută a mărturisit în sfârșit, că ea l'a otrăvit, căci neubindu-l a voit să scape de el cât mai curând, deși era măritată numai de nouă luni.

— **Takács Zoltan grațiat.** Dr. Takács Zoltan, care înainte de aceasta cu cinci ani a fost pedepsit de tribunalul din Budapesta la 7 ani închisoare, va fi grațiat, deoarece în decursul împlinirii osândeii lui de până acum s'a purtat foarte liniștit.

— **Grevă uriașă în America.** Am amintit că lucrătorii din Indianopolis se pregătesc a pune la cale o grevă uriașă. Neputându-se face înțelegeri între stăpâni și ei acum în întreg orașul domnește mare neliniște, căci lucrătorii vor începe greva chiar în mijlocul lucrului va întrece pe cea din 1892, și cea din 1902. Acum e vorba că lucrătorii dela toate fabricile au organizație, ce dispune de trei milioane dolari și pe luna lui Aprilie suma aceasta va fi îndoit de mare. Muncitorii sunt foarte năcăjiți ce ușor se explică căci e vorba de familiile alor șese sute mii de lucrători.

— **Cutrămur de pământ.** În India sudică a fost zilele trecute cutrămur de pământ, de care nu s'a mai pomenit dela 1902. Casele s'au clătinat, lucrătorii și-au părăsit locuințele și-au fugit la câmp. La multe case pereții s'au despicat, comunicație nu se poate face.

— **Chelner bogat.** În New York s'a retras în penzie chelnerul Charles Milliek, care a ajuns abea etatea de treizeci ani, dar are o avere de jumătate milion. El a fost chelner în mai multe hoteluri, mai pe urmă în hotelul Astor-Honse. Avera și-a câștigat-o mai toată din bacșișuri, căci plața nu i-se urcă la lună la mai mult ca o sută cinci zeci coroane. Avea o memvrie foarte bună. Dacă pe cineva l-a văzut odată la doua vedere îl recunoaștea și-i știa toate obiceiurile. Pe toți i-a știut servi pe placul lor, aceasta l-a făcut să-și poată câștiga colosală avere.

— **Cadavru unei călugărițe.** Poliția din capitală a fost avizată telegrafice, că în 11 Februarie au prins pescarii un cadavru la Dunăvece, dar încă nu s'a putut constata, cine poate fi mortul. Posibil, că în Pesta a sărit în Dunăre. O femeie cam la treizeci ani, în haine de călugăriță. Pe șurta era pus monogramul S. M. Părul negru tuns scurt. Poliția face cercetare.

— **Expediție măcelărită.** Dintr'o colonie germană din Africa sosește vestea, că o trupă de negrii, au intrat în colonia Langenburg și au măcelărit pe căpitanul Wiese și întreaga lui trupă. Tot odată să telegrafează, că dacă Ger-

mania nu va trimite cât mai curând trupe acolo, atunci întreg ținutul de Nord a locului Nizza va fi mistuit de flacări.

— **De ce îmbătrânesc femeile?** Un medic englez a ajuns la convingerea, că nici femeia nu îmbătrânește înainte de timpul sosit, numai din propria ei vină și nebăgare de samă. O femeie frumoasă, își ajunge culmea frumuseții, la etatea de treizeci ani, căci frumuseța copilăriei nu se poate conzidera, decât de presemnele plăcute aleunei pompe ce va să fie. Dacă deci trăsăturile fine ale unei femei se schimbă înainte de vreme, atunci vina e numai în chipul de trai al ei. Lipsa de mișcare, viața monotona, munca puțină și neglijarea esteriorului sunt cauzele principale. Femeia trebuie să grijească mult și de starea sufletească.

Dintre toate trăsăturile fine ale omului sunt de o durată mai lungă, privirea ochilor blânzi și plini de bunătate. După părerea medicului englez, că cineva și-și păstreze frumuseța se recere și voința tare, dar cred că aceasta nu-i de ajuns, trebuie și fericire.

— **Curaj!** Înainte de ce Nyiri ar fi îndeplinit porunca de a împrăști Dieta la caz de lipsă, se întâlnise cu un deputat care-i zise:

— Bagă de samă, că eu am să te porcăiesc când intri în casa țării, dar să nu te superi căci nu o fac din răutate, sau că așa aș simți, ci pentru ochii lumii.

Nyiri îi răspunde. Inzădar mi-o spuni; ce-i poruncă îi poruncă și eu am să te dețin.

— Atunci știi ce? — continuă — deputatul — nu intră cu miliția, căci vom eși noi și de voie bună.

Curaj, nu-i vorba!

— **Sfârșitul lumii.** Sub sfârșitul lumii înțelegem nimicirea pământului. Înainte de nimicire va încetă vegetațiunea, ce se va produce în urma disparării apei și a cerului. Aerul va fi atras de o putere afară din lume. Aceasta se va întâmpla sub influența vre unei planete.

Fiecare corp cereș împreună cu un element ce conține foc, poate strica întocmirea firească a tuturor celorlalte corpuri, căci atunci planetele s'ar ciocni unele cu altele, chiar și cu soarele. E lucru cunoscut, că în mijlocul pământului se mistue multă apă, ce se cristalizează. Soarele poate să-și piarză căldura. Catastrofa cea mai mare ar fi atunci când pământul ar cădea în soare.

Aceasta nu e imposibilitate. Invărtirea pământului e ajutată și de puterea planetelor și stelelor. Se poate întâmpla și cazul, ca corpurile solide să se descompună în părțile din care s'au for-

mat. De când lumea era numai un amestec nedeslușit, de atunci elementele din ea se tot condensează și astfel s'au format cu vremea corpurile cu cele mai mari greutatea cum e d. e. radium. Corpurile acestea însă se pot descompune și cu vremea iarăși din întreaga lumea să se facă numai un caos, ca la început.

— **Fluidul Universal.** Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului e *Fluidul Universal*, (esenț din flori mirositoare). Se folosește la junghiuri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, reînnoește și întărește atât mușchii, cât și nervile obosite.

Prețul unei sticle de un decil e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle speșele de postă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Speșele de postă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimiteră unei mărci de 20 fil. fără speșe, la învoire trimite unicul pregătitor de *Fluid Universal*. Apothea lui *Coloman Skribanek*, la crucea roșie. În strada Holló și în colțul străzii Hunyadi.

— **S-a deschis prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann Arad, Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos.** Un isvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. remân cu deosebită stimă: *Baumann Rudolf*.

CONCERTE, PETRECERI.

Convenire socială se va ține din incidentul adunării generale a *Lucafărului* la 22 Febr. st. n., în sala de dans a hotelului *Baross* din Verșeș, pe lângă producțiuni declamatorice-muzicale cu concursul virtuosului pe mandolină *Simicel*. Scopul filantropic: înființarea capela gr. or. română din Verșeș. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită. Intrarea de persoană 1 cor. începutul la 8 ore seara. Programul se va împărți seara la casă. După programă urmează dans.

Comitetul.

Invitare la producțiunea ce o va aranja corul de curând înființatei Reuniuni de cetire și cântări din Straja (Temes-Strázsa) la 12/25 Febr. a. c. în localitățile ospătării domnului Nicolae Turturea.

Poporul român din Pianul-superior a avut în sara de 8/21 Ianuarie a. c. o sară plăcută prin producțiunea dată în școala gr.-or. din partea tinerimei școlare de aici sub conducerea și la stăruința harnicilor învățători.

Ca participant la această petrecere, nu pot decât să mulțumim zeloșilor învățători pentru că și-au dat silința să reușească bine petrecerea populară, care a fost cea mai succesă, dintre toate producțiunile de până acum prestate în aceasta comună. Programul a fost bine ales, în înțelesul poporului, și bineșor executat. Cântări în cor cu copii de școală, diferite dialoguri, predate din partea școlarilor, cari toate a fost răsplătite cu multe aplauze din partea publicului. Poezia *Rugămintea din urmă* de G. Coșbuc, declamată cu mult succes de dl inv. G. Albu.

În fine ultimul punct: Piața teatrală *Vecinătatea periculoasă* de Trocaru, predată iarăși foarte bine de domniile învățători și 2 fete de țărani.

Petrecerea cu joc urmată după producțiune a decurs în cea mai bună ordine și cu vie animație până în revărsatul zilei. Rezultatul material d'asemeni mulțumitor: s'au încasat peste 144 coroane. Venitul e destinat pentru înmulțirea fondului școlar din Pianul-superior.

participantul.

Mulțumite publice.

Cu ocaziunea petrecerei populare aranjată în 11 Februarie st. n. a. c. de tinerimea din Bucium-Sat, cu scop filantropic, au contribuit următorii: Dl Dr. St. Banfi, medic cerc. 2 cor.; dl Vasilie Macaveiu, cassar com. 3 cor.; dl Ioan Micu inv. 2 cor.; dl George Chendi 2 cor. toți B-Siașa. Iuonuțiu Danciu, 2 cor.; Moisi Danciu, Viluțiu Danciu, Simeon Danciu, Ioan Zurca, George Danciu, Nicolae Nicula, Ioan Danciu, Nicolae

Cu societatea nu convenia; prietenii îl părăsiră. — Nici nu poți vorbi cu el — ziceau — tot în urechi ne suflă dinșul.

Duliu încă l'a urât și într'o zi îl duse departe în o pădure părăsită.

Pe când diplașul scotea din fluer tonuri ce te rădicau în cer, fără de veste îl atacă...

III.

Era singur în pădure... Oare unde, într'o tufă era fluerul rupt în bucăți și lângă el zăcea o massă fără viață.

Conzului se întoarse acasă și așteptă ca fapta lui să iese la iveală. Era foarte agitat. Cine știe ce putere va avea această veste asupra senatului și cum o va răzbună? Numai aceea îl mângăia: senatul îl poate judecă la moarte; dar, de diplaș s'a scăpat pe veci! Mai că jucă de bucurie. Dar peste puțin îi trecu voia bună. Odeputațiune a licitorilor îl căută cu o scrisoare sigilată. Cu mâna tremurândă o desfăcu. Senatul adecă își exprimă condolența față de disparerea neașteptată a diplașului. Când era cătră sfârșitul scrisorii, în mânia lui se trânti la pământ se trăgea de păr. Scrisoarea se sfârșia adecă cu aceea că senatul având în vedere virtuțile militare ale eroului conzul, din nou orânduiește lângă el doi diplași și speră că succesorii mai bine îi vor preamări gloria decât antecesorul lor!

IV.

Duliu s'a retras în odaia sa și și-a pregătit testamentul. A doua zi când, spărgând ușa, intrară în odaie el zăcea mort cu suris pe buze. În Roma nime n'a înțeles însămnătatea acelu suris.

Credeau că acest sfârșit tragic să poate însuși extazului în care căzuse; că doară dela familie s'a depărtat între împrejurări regulate.

Avera și-a testat-o instituțiilor de binefaceri din Cartiagenă; iară soției și soacrei sale, ca suvenir plăcut li-a lăsat câte un diplaș.

Trad. de: Ioan Cloambeș.

MASIME și CUGETĂRI.

Nu e treaba ta să cercetezi ființa Domnului; cercetează ființele pe cari le-a creat.

Hückert.

Cugetări mari și inimă curată, acestea trebuie să le cerem dela Domnul.

Goethe.

Dulceața soacrelor este laba pisiceii, strângeți-o puțin și-i veți simți ghiarele.

Când soacra te mângăie, te zgărie.

Cea mai mare parte din greșelile și nenorocirile noastre, vin de acolo că învățăm prea târziu a ne cunoaște pe noi înșine.

H A Z.

Înimă bună...

A: Ce vremuri rele am ajuns, câți oameni mai sufăr de foame!

B: Ce ne pasă? Batăr noi amândoi să nu suferim.

A: Eu nu cer dela Dumnezeu nici atâta. Mă îndestulesc și cu mai puțin: mă mulțumesc, dacă nu sufăr eu..

Danciu, toți din B-Ishita, câte 1 cor; George Cosma, Ioan Cosma, Nic. Cosma, Nic. Cosma, Sandru Cosma toți din B-Poeni câte 1 cor.; George Danciu, Alexandru Danciu, Ioan Bretian, toți B-Cerbu câte 1 cor.; George Crișan, B. Muntar 1 cor.; Alex. Danciu, preot, N. Gergelu, inv. câte 2 cor.; Traian Danciu, com., Dumitru David, Todor Visa, George Dina, Ioan Zurca, Romulus Grița, Moisi Costinas, Ioan Toma, Nicolae Birău, Dumitru Crișan, câte 2 cor.; Ilie Armeana, Alex. Trifa, George Bucureșean, G. Tomus lui Sim, Nic. Oanea, Dum. Toma, George Tomusiu lui Ioan, Vasile Armeana, Ioan Bogdan, Lia Macaveiu, Ioan Anca, Nicol. Crișan, Ioan Dina, Ioan Prația, George Vădan, Maria Macaveiu, Simeon Bodea, Laura Tomusiu, Ioan Tomus lui Gabos, toți câte 1 cor.; Armeana Petru, 60 fil.; Maria Zurca 60, Nic. Prația 60 fil. Cari nu au participat la petrecere George Toma, Iuonutiu Zurca, Moise Dogariu, Dumitru Bodea, George Tomuş, sen., fiecare câte 1 cor. toți din Bucium-Sat. Tuturor acestor binefăcători în numele tinereimei le exprim mulțumită, totodată notific ca suma totală a încasării a fost 77 fil. 80 fil. din care sumă subtrăgându-se spesele de 37 cor. restul de 40 cor. 80 fil s'a depus spre fructificare la banca «Detunata» cu scop ca la timpul său să fie întrebuițați pentru înfrumșetarea sŃtei noastre biserica gr.-or. din loc. *Traian Danciu*, comerciant.

Cu ocaziunea petrecerii arangiată de tinereimea comerciantă și meseriașă din Șiria a binevoit a suprasolvi următorii p. t. domni:

Dr. Ștefan C. Pop, 20 cor.; Dr. Nicolae Oncu, 2 cor.; Mihail Lucuța, 2 cor.; Dr. G. Venter, 1-80 cor.; Sofia Popovici, 1 cor.; R. Maerușan, 2 cor.; Teodor Lăzărescu și soția, 2 cor.; Ioan Bogdan, 1-20 cor.; Dimitrie Grec, 2 cor.; T. Becan, 80 fil.; Nicolae Șchauer, 80 fil.; Teodor Cherechean, 40 fil.; Ioan Lazar, 1 cor.; Nicolae Dima, 1 cor.; Mihai Grec, 2 cor.; Andrian Ioanovici, 80 fil.; Petru Suciu, 80 fil.; Vasile Huiu, 80 fil.; Ștefan Huiu, 80 fil.; Savu Cojan, 1 cor.; Nicolae Grec, 2 cor.; Iustin Raț, 2 cor.; Dimitrie Popovici, 2 cor.; Ioan Secheșan, 2 cor.; George Cismaș, 2 cor.; Moise Mihai, 2 cor.; Petru Borlea, 2 cor.; Mihai Margea, 2 cor.; Teodor Vidac, 2 cor.; Ioan Rășman, 2 cor.; Ioan Boțco, 2 cor. Pentru numitele suprasolviri se aduce din partea comitetului arangiator cele mai sincere mulțumiri.

Dimitrie Popovici
cassat.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut *Calindarul „Poporul Român“* po anul 1906 și se află spre vânzare la Administrația „Tribunei“ în Arad. Prețul 40 fil., plus port 10 fileri.

A apărut *Revista industrială*, Nr. 12 pe 1. Decembrie 1905, cu următorul cuprins:

Intemeietorii industriei franceze Rihard Lenoar; Hotărârile congresului internațional de cai ferate din Washington. Șinele pentru cai pe cari trenurile circulă cu mare ușeală. Beton armat; Invățământul industriei. Răspunsuri la chestionarul ministerului instrucției publice; Motori hidraulici. Roți și turbine; Mecanica aplicată. Noțiuni de calcul grafic, adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea liniilor; Proceduri și rețete utile, spre a face stofele neinflamabile; Invențiuni. Balonul dirigeabil Zeppelin. Tabla de materiile publicate de revistă în anul 1905.

Economie.

Arad, 21 Febr.

Dizolvarea reuniunilor economice comitateneze. Se știe că așa numitele reuniuni economice comitateneze sunt tot atâtea cuiburi calde a magnaților și gentrilor unguri, unde numai afaceri economice nu se dezbate ori dacă se dezbate aceste sunt afacerile... proprietarilor mari de pământ pentru a căror ocrotire sunt create. Preocuparea principală e însă politica și de-aici a pornit organizația rezistenței pasive, de aici șovinismul în contra naționalităților și prigonirea economică a poporului. Noi, cei din comitatul Aradului o știm mai bine, ce

prieteni devotați poporului și intereselor economice ale *comitatului* stau în reuniunea economică comitateneză a comitatului Arad.

I-a ajuns însă și pe șoviniști soarta noastră. Litografiatul «Figyelő» e informat că ministrul de agricultură Feilitsch a trimis o ordonișune către toate municipiile, în care oprește reuniunile economice să dezbate lucruri politice cari nu aparțin cercului lor de competență și declară, că în cazul când totuși ar face-o le va *dizolva imediat* și va da spre scopul acesta *fișpanilor împuternicire de a uza de forța brachială.*

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 20 Febr. —

Incheierea la 12 ore.

Grâu pe Aprilie 1906 (100 elgr.)	16.74—16.76
Secară pe Aprilie	13.60—13.62
Orz pe Aprilie	15.02—15.04
Cucuruz pe Mai	13.86—13.88
Grâu de toamnă pe 1906	16.70—16.72

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Aprilie 1906	16.82—16.84
Secară pe Aprilie	13.66—13.63
Ovăs pe Aprilie	15.24—15.26
Cucuruz pe Mai	13.94—13.96
Grâu de toamnă pe 1906	16.76—16.78

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
„ „ „ mic	„ 160.—
„ brut „ mare	„ 156.—
„ „ „ mic	„ 158.—

Bursa de bucate din Timișoara

Grâu: 78—100 kigr.	Cor. 15.50—15.60
„ 79— „ „	„ „ „ „
Secară: 100 „	12.20—12.30
Orz: „ „	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 kigr.	13.50—13.60
„ cernut „ „	„ „ „ „
Cucuruz nou „ „	13.20—13.30
„ vechiu „ „	„ „ „ „

Tirgul de porci din Köbánya.

De primă calitate *magyar*: B. trăsniș gret pe rechea în greutate peste 400 chigr. — fil.; b. trăsniș mijlocii, părechea în greutate 300—400 chigr. — fil.; tineri gret în greutate peste 320 chigr. 125—127 fil.; Calitate sârbească: gret, părechea peste 200 kgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 chigr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Boeu.

Editor-proprietar: George Nichia.

Află aplicare momentană

3 culegători tipografici buni

în Tipografia «Tribuna».

Se caută

un scriitor

bine inițiat în lucrările advocatiale. Reflectanții să se adreseze la Dr. **Vasile Fodor**, avocat. Abruđbánya, comunicând și condișunile.

Cuvântul „Emulsiune“

e numele unei amestecături din unsoare și apă. Dacă însă să amestecă cu lapte sau smântână să naște așa numitul unt de emulsiune.

După emulgarea lui SCOTT, uleiul de ficat de peste ocură în circulație în forma aceasta de emulsiune, în chipul acesta să poate mânca și mistui ca și laptele, a căror putere de nutriție și vindecare îl potențază în mare măsură.

Pescarul ca bogatul cel mare în spate e garanță procedurii veritabile a Emulsiunii lui Scott.

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la această ziare, pe lângă trimiterea a unor timbre de 75 fileri, trimit fără altă cheltuială 1 sticlă de probă.

Apoteca orașănească a lui Emil Budaf
Budapesta, IV., strada Vác nr. 34—50.

Prețul unei sticle originale e de 2.50 cor.

Se caută un practieant

pentru subsemnata societate de asigurare. *Condișuni:* petentul să nu fie trecut peste 24 ani, să fie absolvent al unei școale superioare de comerț și să poseadă în vorbire și scriere limbile română, maghiară și germană s'au cel puțin română și germană. Salar începător 60 cor. cu prospecte de avanzament și aplicare definitivă.

Tot aci se acceptează și

mai mulți acuizitori buni

pe lângă proviziuni mari și salare fixe.

Posiurile sunt a se ocupa imediat ev. la 1 Martie a. c. n.

Ofertele să se înainteze la

Agentura generală a societății de asigurare „Dunărea“ în Sibiu (Nagyszeben) strada Măcelarilor Nr. 20.

Se află de vânzare la administrația «Tribunei»

Năvaliri barbate

de L. Bolcaș.

Prețul 1 Cor. plus 10 fil. porto.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare

următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Știrianu Cor. 2.—	plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.—	„ 5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0.40	„ 5 „ „
„Școlarul declamator“	„ 0.50 „ 5 „ „
„Stronț de roaună“	„ 1.— „ 10 „ „
„Aur“ Const Hodoș	„ 1.50 „ 10 „ „
„Telegrama“ farză în 3 acte	„ 0.80 „ 3 „ „
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu	„ 1.— „ 10 „ „

Sămânță de bicău

pentru sămănat

în orice calitate

se poate găsi la firma lui

Nemes Géza

Arad, piața Boros Béni.

SALON

și cosmetic

pentru îngrijirea frumuseții!

Unde tot felul de defecte de frumusețe, până chiar și fețele cele mai sbârcite, după metoda cea mai nouă, le lecuiește

Mme GYORI

Arad, Piața Szabadság, Nro. 18. Curtea a II-a.
Strada Haszinger 2., etagiul I.

Fischer Károly

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucrări de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grânțe. Apărătoare de scintei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurinței de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — — cu prețuri din cele mai moderate.

COMPACTORIE

mi-am deschis pe Weitzer János-uteza 17 sz. conform pretențiilor celor mai moderne — și, cu onoare aduc la cunoștința on. p. t. public că efectuez în atelier tot ce se atinge de brânșă mea, — trainic, plăcut și în schimbul fineții iau prețuri în adevăr moderate. Pregătesc de asemenea pe prețuri ieftine inscripții aurii și argintii pe coroane și buchete.

Cu stimă: Szalkai Oszkár

PREDARE DE HOTEL

Am onoare a aduce la cunoștința publicului, că am cumpărat pe strada Halász No. 41.

Hotelul intitulat „Porumbul alb“

și îl voi conduce pe mai departe sub îngrijirea mea proprie. Mai departe voi îngriji de beuturi și mâncări bune și alese, și de un serviciu pe deplin mulțumitor. Cerând sprijinul marelui public, sunt cu stimă

BARDÓCZ ÖDÖN, hotelier.

URMAȘII LUI KUBÁT

Văduva Kubát Antalné
ARAD

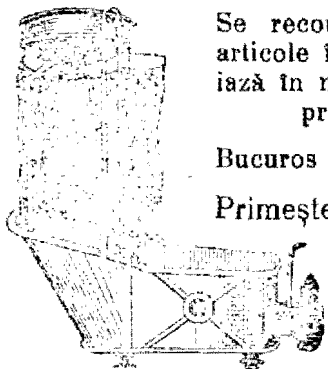
Fabrică de perii și pensule

Strada Weitzer János (Palatul Minorităților)
Atelierul: Strada Angyal Nr. 28.

Magazin de perii și pensule de cele mai bune calități.
Fabricare de tot felul de articole în branșă aceasta.

Hannauer Mihály

Tinicher de edificii și obiecte de lux, — în Arad, pe strada Deák Ferencz No. 24. (Îngă biserica reformată)

Se recomandă cu executarea a tot felul de articole în branșă aceasta, pe cari le efectuează în modul cel mai prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primește acoperiri de turnuri de biserici, acoperiri de case, etc., și tot felul de confecțiuni și reparațiuni de tinichea.

Se caută un învățăcel.

MANYUTCZ IOAN

PĂLĂRIER

STRADA HUNYADI — Nro. 112.

Recomandă bogatul său magazin în pălării gata. Tot așa primește spre efectuare ori-ce lucrare ce se ține de această branșă. Curățiri, reparări, vopsiri de pălării și comande din provincie, se execută prompt și estin.

Cu stimă:

IOAN MANYUTCZ

Bogat asortiment de lămpi de casă și candelabre.

Prăvălie: **Andrássy-tér**
: : : **No. 13.**
Palatul minorităților. No. telefon 338.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

KOHN JÓZSEF

ARAD

Atelier: **Bathyány-u.**
: : : **No. 23.**
Casa proprie. — No. telefonului 321.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

— Lumina nouă! — Noutate! — Lumina nouă! —

Pe teren gazopiric cel mai bun succes l-a avut până acum

lampa mercediană

la care luminarea a 75 de luminări, costă mai puțin decât lampa cu petrolu 20" și care poate fi aplicată la ori-ce candelabru ori lampă de masă; prin ceea-ce cu 30% avem luminat mai frumos și 50% cruțare de petrolu. Recomand aceasta în atenția cafegiilor, birtașilor, cancelariilor celor cu afaceri și privaților.

Singurul magazin e al meu, unde răspund punctual și efectuez orice comandă.

Cu stimă: **Kohn József.**

Mare magazin de ustensili și articole casnice.

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărieturi, la scrinteli și ruperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. Cutia 1. Cor., 10 cutii franco 8. Cor.

Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária.** gyógyszerterá, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

Centauria! Cel mai minunat întăritor de stomac!
Depărtează frigurile stomacale, colicele,
lipsa de scaun, diaree, răceli și multe alte boale diferite.

O scrisoare de mulțumire.

Stimate domnule apotecar! Pentru admirabila DV teo întăritoare de stomac nu Vă pot mulțumi din destul și regret că nu o pot recomanda în deajuns pentru a fi cunoscută binefacerea ei. Doi colegi ai mei Vă vor comanda zilele astea câte-va pachete din teea „CENTAURIA“. Eu Vă mulțumesc și Vă rog a-mi mai trimite încă un pachet mare pentru cește 2 cor. Cu stăină: Ion Luca, inv.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad. — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de **mașini agronomice**
sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

— In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stărământoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, plinguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii mici și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriiilor sus numite.

— Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, att de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

— Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Contra anemiei și nervosității

cea mai bună influență are

Vinul feeric china

al farmacistului
Rozsnyay
Mátyás.

Prețul unei sticle e de 3 cor. 50 fil.

Contra căderii părului

are cea mai
bună influență

Spiritul de păr al lui Rozsnyay

care în scurtă vreme delătură mătreața și căderea părului; apără părul de rupere și-i dă strălucire mătăsoasă. Prețul unei sticle e de 1 cor. și 50 fil.

Siroop pentru copii, contra tusei

Leac admirabil pentru copii mici.
Sticla: 60 fileri.

Toate aceste medicamente se capătă
în stare veritabilă, la spițaria lui

ROZSNYAY Mátyás, Arad.

Szabadság-tér.

Spițeria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile felurite
din magazin și admirabilele sale
bandage și diferite preparati, ca:

Cremă de lăcrămioare: preparat superb, delătură pistrii, sgrăbunțe, spuse, sbircituri și necurățenii de pe față. Flacon 1 cor.

Săpun de cremă de lăcrămioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.

Pudră de lăcrămioare: pregătită din materii cu totul nesticăcioase — care împrumută feței o culoare foarte plăcută fără
ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Prafu de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajutoră frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul
dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.

Fluid stomatic Salicyl: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dinților.
Alifie »Coroană« pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Săpun »Coroană«, buc. 80 fil. Spirit pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochi-
rilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și praful de dinți »Papp« 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

Preparatele se capătă tot-
deauna proaspete — la **Spițeria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela András-
sy-tér și Petőfi-u. **Arad.**

Avis!

Deschiderea unui restaurant nou!

Restaurant și bererie populară Lukács Sándor

ARAD, — Piața Libertății — No. 11.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma
praxeii de mai mulți ani câștigată în

fosta localitate HARTMANN

cu aranjament de tot nou, corespunzătoare pretențiilor de azi
în 20 Decembrie e. am deschis sub titlul sus numit un frumos

Restaurant și bererie populară.

Zonă-dejun cu un pocal de bere 18 cr.

Zonă-cină cu un pocal de bere 20 cr.

Prima calitate bere de Kőbánya. Pocal 8 cr. Halbă 12 cr.

În fiecare zi bere proaspătă. Musică perma-
nentă. Serviciul cel mai atent.

Cerând sprijinul on. public la noua mea întreprindere
sunt cu deosebită stimă

Lukács Sándor

restaurator.

**Prețurile mâncărilor cu 20 procente
mai ieftine ca ori și unde.**

Se primesc abonamente lunare.

Admirabila înălțarea născută și vinul ednne munte.

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. pu-
blicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele
mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum
vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară musica cea mai
bună dlectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu
prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restaurator.

Fabrica de motoare din Dresda, soc. an.

(mai înainte HILLE), filiala:

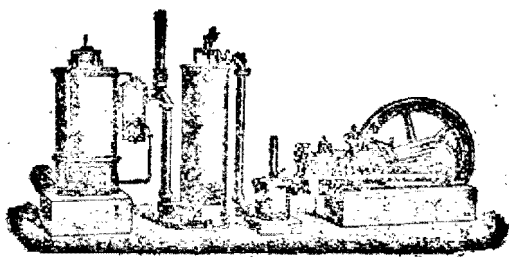
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. sz.

TELEFON 12-94.

Motoare cu benzin, motoare cu gaz, motoare cu oleu brut,
motoare cu spirt, motoare cu acetylen, Locomobile cu ben-
zin pentru traserat. Motrare cu pompe de gaz (generatori)
mașini de putere foarte moderne și foarte perfecte, dove-
dite ca cele mai eficiente și mai convenabile pentru mână.

6
medalii
de stat.
74
distincții.
100.000
motoare
liferate
spre mul-
țămirea
generală.

Motorul din Dresda e cel mai admirabil fabricat.
Construcție dovedită de per-
fectă. — Pregătit din cel mai bun și mai solid material.

Trainic! Intrebunțat ori câți ani nu are lipsă de reparat.
Pentru mână e foarte bun. Manevrarea foarte
simplă. Cheltuielile de transmisiune sunt relativ foarte mici.

Motoarele din Dresda se pot vedea la diferite in-
treprinderi industriale și în
fabricile economice ale morilor: mori, țiglarii, lemnării, fe-
răstree, stabilimente de seos apă, camere de nutreț, lăptării
traserat ș. m. d. pe la diferite alte întreprinderi economice.

Se liferează întregi aranjamente de ateliere.

Deslușiri și preeliminări de cheltuieli se dau bucuroși.

Garanta foarte mare! - Favorabile condiții de plată!

Serviciul prompt și conștientos!

Unde se adună Românii? La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în modul cel mai modern,
cu odăi curate, foarte elegante și foarte eficiente.

Unde e locul de întâlnire al
inteligenței române în deosebi?

În restaurantul hotelului
„Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veri-
tabilă de — Schwechat?

În restaurantul „Palatin“
al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele
mai bune vinuri și beuturi?

În restaurantul o o o o
o o o o „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad,
cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin“, la restau-
rantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă
cârnați proaspeți și carne de porc. Abonamente
se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientos!

Prăvălia de delicatose, băcanie, vin, ceai, șampanie, rum, ape minerale și salbătăciuni - a lui

Dîrr Gusztáv

ARAD — vis-à-vis cu Casa orașului. N-ru de telefon 118.

Iși recomandă cele mai proaspete delicatose cu prețurile cele mai ieftine și serviciul cel mai curat.

- Curmale detot felul și Prune de compot.
- Struguri proaspeți de Malaga.
- Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe candirate.
- Migdale de dessert cu coaje de hârtie.
- Prăjituri proaspete de ceai.
- Pești macinați și în paț. HERINGI proaspete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgonzola, Strachino, Imperial și multe alte.

CARNĂRII
CONSERVE — — LEGUME
Rumurile cele mai excelente.

Mare asortiment în Ceai de China și Rusia.

Magazin de vinuri de șampanie de Hubert „GENTRY-CLUB“

Casină, Törley și a renumitelor șampanii franceze Mumm Reims.
Cele mai bune calități cu comandă directă de

CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Iava-aur și Mocca.

Excelentă Cafea prăjită de PALERMO care la gust și aromă e fără pereche, în pachete originale de câte 1/2 kgr. 2 cor. și 20 fl.

Asortiment colosal de bogat în tot felul de

zaharicale diferite

aranjate în cutii de lux, și — măsurate.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta. Nu e leac secret. **vindecă și înviorează sub garanție.**

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sîngelui, anemie, amețeli, tînturi de ureche, bătăie de inimă, sgîrețuri de inimă, astma, suzul greu, sgîrețuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, răceală la nări și piciorare, slăbirea peste tot, reuma, podagră, ischias, nodul în psă, influența, insomnie, epilepsia, circula-

ția neregulată a sîngelui și contra multor altor boale, cari la traciare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Invenția acestui aparat este, că vindecă în numai din timp în timp, și introduce constant în corpul omeneac binefăcătorul curent, cănd pe deoparte vindecă cu succes boalele afîtoare, cănd pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea ează atestată încercare din toate părțile lumii cari prețuiesc cu multumire invențiunea mea și ori-cînd poate vedea aceste atestate. Pacientul, care la decura de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-că încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atîs în Germania, cât și în Austro-Ungaria e fost officios oprit fiind periculositor, pe cînd aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respăndit.

Chiar și ieffinătatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu lătare.

Prețul aparatului mare e Cor. 6. folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4. folosibil numai is copil și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țesă și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K. colțul str. Kálmán.

Berger Gyula

— farmacia „la Sta Elisabeta“ — ARAD.

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermatic „Sf. Elisabeta“ cu efect sigur asupra pielii, precum și contra pișturilor ca mijloc de înfrumșetare și reconstruirea pielii: — o bucată mare 60 fleri.

Pudră „Sf. Elisabeta“ (roza) articol admirabil pentru menținerea frumuseții, de tot inofensiv. Se poate căpăta în culoare albă, roză și crem: — o cutie 90 fleri.

Apa de dinți „Sf. Elisabeta“ recomandabil în special celor cu dinții răi. Rumeneste gura, întăreste gingiile, sistează durerea de dinți și opreste stricarea dinților: — un flacon 90 fl.

Apă de iorgovan pentru frumusețe „Sf. Elisabeta“ Articol foarte iubit de dame. Se poate căpăta în culoare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei „Sf. Elisabeta“ Leac cu efect sigur contra reumei, răcelei, ischias, deasemenoa contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ca să ega mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirt pentru păr „Sf. Elisabeta“ Sistează căderea părului și formarea de mătreacă o împiedecă radical. — Prețul: — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte undulos. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept „Sf. Elisabeta“ contra tusei, troahnei, frigurilor de stomac și boalelor de gât. — o cutie 30 fleri.

Eter pentru bătătură. Delătură în seurtă vreme fără durere ori-ce bătăuire a pielii, ori bătătură. O sticlă e de ajuns pentru delăturarea celor mai mari bătătură. — o sticlă 70 fleri.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară și străinătate, medicamente pentru animale, pentru porci, vite și galițe.

Pentru vinderea în comisiune a

Marelui magazin de asortimente de sticlă

de porcelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpacca și nickel, decourii pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămător de convenabile.

Toate acestea, se vînd pe prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe

Szabadság-tér 21.

Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie.

Cu stimă: **Klohs Adolf.**

Farmacia „la Sta Troiță“ NĂGELE ANTAL

TIMIȘOARA, Gyárváros, Főutca nr. 44.

Crema „Helén“

 pentru față și mâni.

Înlătură pistruile, petele de ficat și
tot felul de necurățenii de piele.
Se folosește seara înainte de culcare.

1 borcan mare — — **1 coroană**
1 borcan (de probă) — — **60 fleri**
1 săpun — — **80 fleri**
1 cutie pudră „Helén“ — — **1 cor.**
1 sticlă apă de sărat — — **1 cor.**

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuin-
țează cu succes de 30 de ani,
e admirabil medicament con-
tra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mân-
care, nutrirea și mistuirea;
întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot fo-
losi fiind-că are deosebită
influență asupra singelui și
formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la
 spițăria lui

Barcsay Károly

■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

Frații Kriser

TIMIȘOARA

URI-uteza nr. 6. — — Telefon nr. 765.

Întreprindere de iluminare cu acetylen.

Puteri de specialitate — bărbați cvalificați.

Magazinul fabricii Landeck Carbide Ungaria de sud.

Efectuește ori-ce lucruri ce se
țin de bransa aceasta, precum :

●● scăzi și apaducte ●●

în modul cel mai prompt,
pe lângă prețuri moderate.

Magazin stabil în forma constatată din acetylen,
ca sticle, candelabre, flăcări, etc.

Tot felul de mașini economice, ca:

TRIUMPH III,

mașină de sămănat cu dinți cu păreche sau
fără păreche.

Se caută vinzători!

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pa-
chete originale măsurate.

Rum Jamaica

diferite soiuri veritabile

în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD

Mare magazin de articole de mașinării economice.

Economii și proprietarii de vii pot face mari crușări, dacă se vor prevedea cu mașini economice, viticole, de cules, de pivnițarie, din foarte bogatul asortiment al lui

Gyenge Ferencz

ARAD
PIAȚA BOROS BÉNI Nr. 15.
(Casa Dengl)

Mare magazin de Mașinării

unde se pot căpăta cele mai renumite fabricate probate și adoptate în toate ținuturile patriei ca cele mai excelente: **Locomotive de vapor și triere, pluguri de oțel sistem Sack,** grăpi pentru cultivarea solului, mașini de sămănat la șir și împrăștiitoare, greble, alegătoare de neghină, site pentru alegerea grăului, sfărâmatoare de cucuruz, tăietoare de napă, cântare. Uleiuri de mașini, oliv de prima calitate, pentru triere, motoare și automobile. Valvolină. Unsoși diferite, saci de bucate și ponevi, curele și alte recvisite. Stropitori de vii, zdrobitoare și prese de struguri. Instalațiuni de mori și tot soiul de articole economice se pot căpăta cu o o o prețurile cele mai ieftine. o o o

GYENGE FERENCZ

Magazin de mașini economice, — Piața Boros Béni 15
(Casa Dengl)

Cele mai bune condițiuni de a plăti în rate.

Singurul mare magazin de mașini economice și de uleiuri pentru mașini.

■ In atenția celor ce zidesc case! ■

Teodor Cioban zidar diplomat și
architect, - ARAD,
Deák Ferencz-utca 34.

Cu onoare încunoștiințez pe onor. public, că

în branșa arhitectonică

execut tot felul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc gratuit. Comande primesc atât în loc cât și în provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stimă

Teodor Cioban.

Important!

Pentru Dame și Domni

articole de precauțiune din gumi franțuzesc și american, se poate căpăta bucata cu 40 fil.

6 bucăți cu 2 coroane.

Bureți parisieni se capătă cu 70 fil. bucata

în apoteca lui

Földes Kelemen

ARAD.

Recomandabila Tipogra-
fie „TRIBUNA“ atâta ca
execuție cât și ca prețuri.

Cel mai căutat, mai mare și mai ieftin magazin de mașini din provincă.